PREPORUKE

PREPORUKA KOMISIJE

od 8. studenoga 2013.

o ispitivanju razina akrilamida u hrani

(Tekst značajan za EGP)

(2013/647/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

(1) Prehrambena industrija, države članice i Komisija od 2002. ulažu znatne napore u ispitivanje načina nastajanja akrilamida i smanjivanje njegovih razina u prerađenoj hrani.

(2) Organizacija FoodDrinkEurope, koja zastupa europsku industriju hrane i pića, sastavila je „paket instrumenata" ([1]) koje proizvođači mogu selektivno upotrijebiti u skladu sa svojim odgovarajućim potrebama, a u cilju smanjivanja razina akrilamida u svojim proizvodima. Sastavljene su i kratke brošure s informacijama o najvažnijim instrumentima za svaki sektor. Regulatori podržavaju tu aktivnost te joj pridonose.

(3) Čini se da su razine akrilamida u nekim prehrambenim proizvodima znatno više od onih u usporedivim proizvodima iste kategorije. Stoga Komisija smatra prikladnim da nadležna tijela država članica provedu ispitivanja proučavanjem metoda proizvodnje i prerade kojima se služe subjekti u poslovanju s hranom. S tim je ciljem Komisija 10. siječnja 2011. donijela Preporuku o ispitivanju razina akrilamida u hrani ([2]) („Preporuka iz 2011.").

(4) U skladu s Preporukom iz 2011. države članice potiču se na provedbu ispitivanja kojim se utvrđuje prelazi li razina akrilamida u određenom prehrambenom proizvodu indikativne vrijednosti utvrđene u Prilogu toj Preporuci.

(5) Države članice pratile su od 2007. do 2009. razine akrilamida u hrani u skladu s Preporukom Komisije 2007/331/EZ ([3]), a od 2010. u skladu s Preporukom Komisije 2010/307/EU ([4]). Praćenje je usmjereno na prehrambene proizvode za koje je poznato da sadržavaju visoke razine akrilamida i/ili znatno pridonose unosu prehranom kod ljudi.

(6) Europska agencija za sigurnost hrane („EFSA") prikupila je rezultate praćenja za 2007.–2010. u znanstvenom izvješću „Najnoviji podaci o razinama akrilamida u hrani za godine praćenja 2007.–2010." ([5]) od 18. listopada 2012. EFSA je zaključila da u raznim prehrambenim skupinama nema sustavnog kretanja prema nižim razinama akrilamida te da je smanjenje razina akrilamida utvrđeno samo u nekoliko kategorija hrane, dok je u ostalim kategorijama utvrđeno povećanje tih razina.

(7) Na temelju rezultata ispitivanja dobivenih tijekom 2011. i 2012. te na temelju rezultata praćenja dobivenih u skladu s Preporukom 2007/331/EZ i Preporukom 2010/307/EU, ispravno je promijeniti određene indikativne vrijednosti iz Priloga Preporuci iz 2011.

(8) Preporuku iz 2011. stoga je potrebno zamijeniti novom preporukom.

([1]) „Paket instrumenata" koji je sastavila organizacija FoodDrinkEurope sadržava 14 različitih parametara („instrumenti"), podijeljenih u 4 glavne kategorije („skupine instrumenata") koje proizvođači mogu selektivno upotrijebiti u skladu sa svojim odgovarajućim potrebama, a u cilju smanjivanja razina akrilamida u svojim proizvodima. Navedena 4 odjeljka odnose se na agronomske čimbenike, recepte za prehrambene proizvode, preradu i završnu pripremu. Paket instrumenata može se naći na sljedećoj internetskoj stranici: http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/contaminants/ciaa_acrylamide_toolbox09.pdf

([2]) http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/contaminants/recommendation_10012011_acrylamide_food_en.pdf

([3]) Preporuka Komisije 2007/331/EZ od 3. svibnja 2007. o praćenju razina akrilamida u hrani (SL L 123, 12.5.2007., str. 33.).

([4]) Preporuka Komisije 2010/307/EU od 2. lipnja 2010. o praćenju razina akrilamida u hrani (SL L 137, 3.6.2010., str. 4.).

([5]) Europska agencija za sigurnost hrane; Najnoviji podaci o razinama akrilamida u hrani za godine praćenja 2007.–2010. *EFSA Journal* 2012.; 10(10):2938. [38 pp.] doi:10.2903/j.efsa.2012.2938. Dostupno na internetu: www.efsa.europa.eu/efsajournal

(9) U ispitivanja je i dalje potrebno uključivati sustav analize opasnosti i kritičnih kontrolnih točaka (HACCP) subjekata u poslovanju s hranom ili sličan sustav ([1]) kako bi se kod subjekata u poslovanju s hranom ispitalo jesu li utvrđene odgovarajuće faze prerade podložne nastajanju akrilamida te jesu li poduzete odgovarajuće mjere za njihovu kontrolu. Pritom nadležna tijela trebaju procijeniti u kojoj je mjeri subjekt u poslovanju s hranom proveo trenutačno poznate mogućnosti kojima je cilj razine akrilamida svesti na najmanju moguću mjeru, npr. mogućnosti predložene u Kodeksu postupanja koji je donijela Komisija za Codex Alimentarius i mogućnosti u „paketu instrumenata" koji je sastavila organizacija FoodDrinkEurope.

(10) Indikativne vrijednosti utvrđene navedenom Uredbom namijenjene su samo upućivanju na potrebu za ispitivanjem. One ne čine sigurnosni prag. Stoga se mjere provedbe i/ili brzog uzbunjivanja pokreću samo na temelju vjerodostojne procjene rizika provedene za svaki slučaj posebno, ali ne samo zato što je vrijednost veća od indikativne.

(11) Na temelju rezultata ispitivanja za 2013. i 2014. prikupljenih u skladu s ovom Preporukom i na temelju rezultata praćenja prikupljenih u skladu s Preporukom 2010/307/EU te rezultata ažurirane procjene rizika o prisutnosti akrilamida u hrani koju je provela EFSA, Komisija će procijeniti situaciju kada bude dostupna procjena rizika EFSA-e i odlučiti o potrebi za drugim odgovarajućim mjerama,

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

1. Države članice trebaju uz aktivno sudjelovanje subjekata u poslovanju s hranom provesti dodatna ispitivanja metoda proizvodnje i prerade kojima se služe proizvođači hrane u slučajevima kada razina akrilamida u hrani, ispitana tijekom praćenja provedenog u skladu s Preporukom 2010/307/EU, prelazi indikativnu vrijednost za akrilamid utvrđenu za dotičnu kategoriju hrane u Prilogu ovoj Preporuci.

2. Za potrebe točke 1. potrebno je procijeniti razinu akrilamida ne uzimajući u obzir nesigurnost analitičkog mjerenja.

3. Ispitivanja iz točke 1. trebala bi uključivati provjeru postupaka subjekata u poslovanju s hranom utemeljenih na sustavu analize opasnosti i kritičnih kontrolnih točaka (HACCP) kako bi se provjerilo sljedeće:

   (a) je li subjekt u poslovanju s hranom u okviru sustava HACCP ili sličnog sustava utvrdio odgovarajuće faze u preradi koje bi mogle dovesti do nastajanja akrilamida; i

   (b) je li subjekt u poslovanju s hranom poduzeo odgovarajuće mjere za ublažavanje toga.

4. Ispitivanjima iz točke 1. posebno je potrebno utvrditi u kojoj je mjeri subjekt u poslovanju s hranom proveo trenutačno poznate mogućnosti kojima je cilj razine akrilamida svesti na najmanju moguću mjeru, npr. mogućnosti predložene u Kodeksu postupanja koji je donijela Komisija za Codex Alimentarius i one u „paketu instrumenata" koji je sastavila organizacija FoodDrinkEurope.

5. Države članice trebale bi izvijestiti Komisiju o nalazima do 31. listopada 2014. odnosno do 30. travnja 2015.

6. Ovom se Preporukom zamjenjuje Preporuka od 10. siječnja 2011. o ispitivanju razina akrilamida u hrani.

Sastavljeno u Bruxellesu 8. studenoga 2013.

Za Komisiju
Tonio BORG
Član Komisije

([1]) Uredba (EZ) br. 852/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o higijeni hrane (SL L 139, 30.4.2004., str. 1.).

PRILOG

Indikativne vrijednosti akrilamida na temelju podataka praćenja EFSA-e od 2007. do 2012.

Prehrambeni proizvod	Indikativna vrijednost [µg/kg]	Napomena
pomfrit, gotovi	600	Prodaje se kao gotov proizvod, kako je utvrđeno u dijelu C.1. Priloga Preporuci 2010/307/EU
Čips od svježih krumpira i od tijesta od krumpira Krekeri na bazi krumpira	1 000	Proizvod u obliku u kojem se prodaje, kako je utvrđeno u dijelovima C.2. i C.10. Priloga Preporuci 2010/307/EU
Meki kruh (a) Kruh na bazi pšenice (b) Meki kruh koji nije na bazi pšenice	 80 150	Proizvod u obliku u kojem se prodaje, kako je utvrđeno u dijelu C.4. Priloga Preporuci 2010/307/EU
Žitarice za doručak (osim kaše od zobenih pahuljica) — proizvodi od posija i žitarice od cjelovitog zrna, ekspandirane žitarice (ekspandiranje je važno samo ako se označuje) — proizvodi na bazi pšenice i raži (*) — proizvodi na bazi kukuruza, zobi, pira, ječma i riže (*)	 400 300 200	Proizvod u obliku u kojem se prodaje, kako je utvrđeno u dijelu C.5. Priloga Preporuci 2010/307/EU
Keksi i oblatne Krekeri osim krekera na bazi krumpira Hruskavi kruh Medenjaci začinjeni đumbirom Proizvodi slični drugim proizvodima iz ove kategorije	500 500 450 1 000 500	Proizvod u obliku u kojem se prodaje, kako je utvrđeno u dijelu C.6. Priloga Preporuci 2010/307/EU
Pržena kava	450	Proizvod u obliku u kojem se prodaje, kako je utvrđeno u dijelu C.7.1. Priloga Preporuci 2010/307/EU
Instant (topljiva) kava	900	Proizvod u obliku u kojem se prodaje, kako je utvrđeno u dijelu C.7.2. Priloga Preporuci 2010/307/EU
Zamjene za kavu (a) zamjene za kavu uglavnom na bazi žitarica (b) druge zamjene za kavu	 2 000 4 000	Proizvod u obliku u kojem se prodaje, kako je utvrđeno u dijelu C.7.3. Priloga Preporuci 2010/307/EU
Hrana za dojenčad, osim prerađene hrane na bazi žitarica (**) (a) koja ne sadržava suhe šljive (b) koja sadržava suhe šljive	 50 80	Proizvod u obliku u kojem se prodaje, kako je utvrđeno u dijelu C.8. Priloga Preporuci 2010/307/EU
Keksi i dvopek za dojenčad i malu djecu	200	Proizvod u obliku u kojem se prodaje, kako je utvrđeno u dijelu C.9.1. Priloga Preporuci 2010/307/EU
Prerađena hrana na bazi žitarica za dojenčad i malu djecu (***), osim keksa i dvopeka	50	Proizvod u obliku u kojem se prodaje, kako je utvrđeno u dijelu C.9.2. Priloga Preporuci 2010/307/EU

(*) žitarice koje nisu na bazi cjelovitog zrna i/ili posija. Kategorija se određuje na temelju žitarica prisutnih u najvećoj količini.

(**) Kako je utvrđeno člankom 1. stavkom 2. točkom (b) Direktive Komisije 2006/125/EZ od 5. prosinca 2006. o prerađenoj hrani na bazi žitarica i hrani za dojenčad i malu djecu (SL L 339, 6.12.2006., str. 16.).

(***) Kako je utvrđeno člankom 1. stavkom 2. točkom (a) Direktive 2006/125/EZ.